

Projektowanie krajobrazu miasta – dydaktyka i wyniki

Kinga Rybak, Izabela Myszka-Stąpór

City Landscape
Design –
Didactics
and Results

Słowa kluczowe: krajobraz, projektowanie, miasto, percepcja, przestrzeń publiczna

Cel dydaktyczny

Celem nauczania przedmiotu projektowanie krajobrazu miasta jest nabycie przez studentów umiejętności kształtowania krajobrazu miasta odpowiednio do jego położenia, cech środowiska przyrodniczego, uwarunkowań kulturowych, historycznych, społecznych, technicznych i ekonomicznych.

Metodyka

Ostatni, trzeci semestr przedmiotu stanowi podsumowanie całego programu nauczania. Studenci, projektując fragment miasta, dowodzą zdobytych w czasie poprzednich semestrów umiejętności. Opanowanie teorii przedstawiają w praktyce, czego wyrazem jest koncepcja poprzedzona analizami.

Trafność prowadzonych analiz, właściwe wytyczne projektowe i ciekawa koncepcja obrazują przygotowanie studentów sprawdzane w czasie zajęć warsztatowych. Szczególną uwagę przywiązywano do percepcji otoczenia i aspektu historycznego urządzania przestrzeni.

Do przygotowania koncepcji projektowej wybrano skwer zamknięty Kanał Piaseczyński. Jest to miejsce powiązane, poprzez Oś

Stanisławowską, z innymi znaczącymi miejscami warszawskiego śródmieścia.

Studenci zapoznali się z nimi podczas niekonwencjonalnego wykładu prowadzonego w trakcie wycieczki. Zwiedzając, poznawali historię, którą mieli traktować jako istotny element akcentujący charakter miejsca jednocześnie ćwicząc „sztukę patrzenia” – zdolność obserwowania krajobrazu z pozycji artystycznej i rozpoznając jego poszczególne fizjonomiczne elementy.

Teoria

J. Skalski [2007] uważa, że jedynie poruszając się w rzeczywistym krajobrazie, można dokonać jego właściwej analizy. Analiza percepcyjna krajobrazu ma dać odpowiedź na pytania sformułowane przez J. Bogdanowskiego dotyczące miejsca: *co to jest, jakie to jest, co można z tym zrobić*. Podstawą badania analitycznego ma być realny krajobraz, przepuszczany przez filtry kulturowe (pochodzenie, wykształcenie, płeć). Według J. Skalskiego analiza percepcyjna „...na etapie projektowania koncepcyjnego inicjuje proces projektowania, którego rezultatem może być oryginalna, twórcza idea”.

Metoda analizy percepcyjnej wydziela z procesu postrzegania krajobrazu etapy: wyłonienia badanego fragmentu, ogółu, z całości, wyznaczenia bram prowadzących do i od ogółu, poznanie struktury

Key words: landscape, design, city, perception, public space

Didactic aim

The purpose of the City Landscape Design course is to equip students with the ability to shape urban landscape according to its location, features of the natural environment, as well as cultural, historical, social, technical and economic aspects.

Methodology

The closing third semester of the course focuses on the summary of the entire teaching programme. The students test the skills they acquired in the past two semesters by redesigning a section of the city. They present their theoretical knowledge in practice, which is illustrated by a design concept developed based on prior analyses.

The quality of analysis, the adherence to project guidelines and an interesting concept illustrate the level of knowledge attained by the student, which is verified in the course of workshop classes. Special attention is devoted to the perception of the surroundings and to the historical context, viewed as vital elements of spatial planning.

The site selected to be the subject of the design concept was the square located at the close of the Piaseczyński channel. It is connected, via the Stanisławowska axis, with

other important places of the Warsaw district of Śródmieście.

Students had a chance to become familiar with these places thanks to an unconventional lecture delivered during a walking tour. While sightseeing, they became acquainted with the history – a vital element to accentuate the character of tourist locations – and practised “the art of looking”, namely, the ability to observe the landscape from an artistic perspective and recognize the elements of its physiognomy.

Theory

J. Skalski maintains that the accurate analysis of a landscape may be performed only while being in direct contact with it. Landscape perception analysis gives answers to the questions formulated by J. Bogdanowski on the characteristics of a site: *what is it, what is it like, what may be done with it?* The analytical study is based on a real landscape, viewed through cultural filters (origin, education, sex). According to J. Skalski, perception analysis, at the stage of the conceptual design process, initiates the design process and may result in an original, creative idea [Skalski 2007].

The method of perception analysis breaks the process of landscape perception into the following stages: isolation of the studied element from the entire site, determination of the location of entrance and exit gates, familiarisation with the structure of

the interior, determination of the detail that is to act as background and identification of locations that create comfort in looking at the site in the distance.

This method of perception analysis makes it possible to identify elements in an area and give understanding to the architecture, defined by Kazimierz Wejchert as: openings, closings, “leaders”, “stoppers”, dominant points, characteristic points, and interiors [Wejchert 1974]. According to Wejchert, elements which crystallize the layout of a city – its districts, i.e., central square arrangements, axes, streets, strips of greenery, both traditional and modern – and indicate various directions that development should take.

Similar elements have been found to be present in the city by K. Lynch, who at the same time points out that urban structure is felt by human beings [Lynch 1960]. Feeling, perception and meaning is emphasized by Ch.N. Schulz, who views architecture as the basic element which supports human existence through the system of symbols that determine the character of a site – provided they are clear and understandable and grounded in social and historic reality [Norberg Schultz 1999].

The issues of historical aspects in spatial planning and the renaissance of European cities are described by L. Krier [2001], who, while placing a particularly strong emphasis on the historical context of a site, rejects the modern approach towards

Ryc. 1. Analizy terenu
(oprac.: A. Pietranik, M. Sitarska)

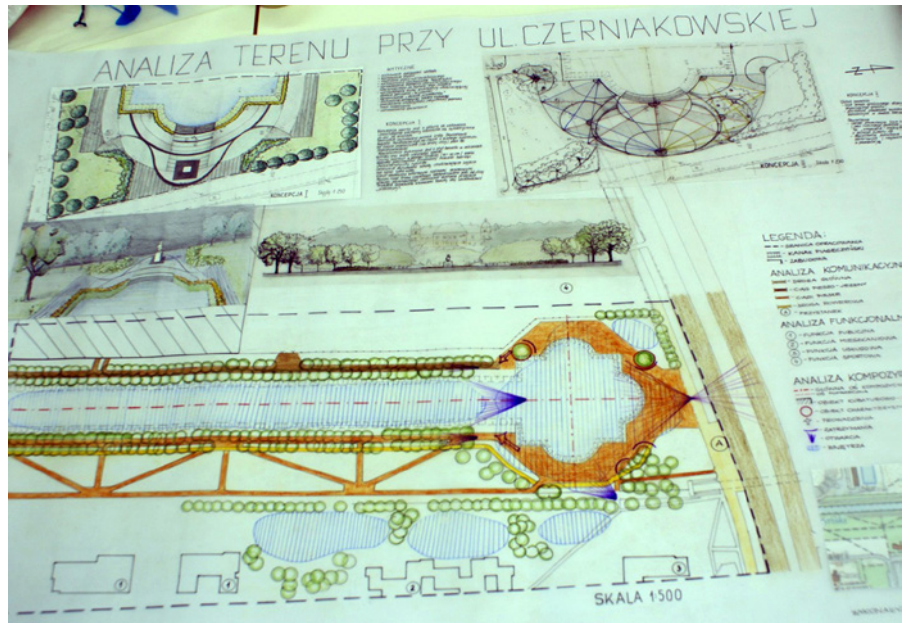
Fig. 1. Area analyses
(prepared by: A. Pietranik, M. Sitarska)

wnętrza, wyznaczenie szczegółu stanowiącego tło oraz wskazanie miejsc dających komfort dalekiego patrzenia.

Posługiwanie się metodą analizy percepcyjnej pozwala na wyznaczanie w przestrzeni elementów zdefiniowanych przez Kazimierza Wejcherta [1974] w celu rozumienia architektury: otwarcia, zamknięcia, prowadzenia, zatrzymania, dominanty, punkty charakterystyczne, wnętrza. Wejchert twierdzi, że elementy krystalizujące plan miasta (jego fragmenty), np.: centralne układy placowe, osie, ulice, pasma zieleni, tak historyczne jak współczesne, wskazują kierunki rozwoju.

Podobne elementy identyfikuje w mieście K. Lynch [1960], wskazując jednocześnie na odczuwanie struktury miejskiej przez człowieka. O odczuwaniu, percepcji i znaczeniu pisze Ch.N. Schulz [1999], opisując architekturę jako element stanowiący oparcie dla ludzkiej egzystencji poprzez system symboli. Determinują one charakter miejsca wtedy, kiedy są czytelne i zrozumiałe, czyli osadzone w rzeczywistości społecznej, historycznej.

O aspekcie historycznym w urządzaniu przestrzeni, renesansie miasta europejskiego pisze L. Krier [2001], kładąc szczególny nacisk na kontekst historyczny miejsca, odrzuca nowoczesne podejście do urbanistyki. Miasto jest środowiskiem naszego życia, żywym organizmem, wyrazem naszych wartości.

Projektowanie miasta lub jego fragmentu musi opierać się na percepcji, której ważnymi elementami są aspekt historyczny oraz fizjonomia miejsca tu i teraz.

Historia miejsca

Kanał Piaseczyński jest sztucznym zbiornikiem wodnym wybudowanym w latach 1717–1726 na polecenie Augusta II Mocnego. Był drugim co do wielkości założeniem wodnym w Europie, znajdującym się na osi wjazdowej rezydencji, Zamku Ujazdowskiego, gdzie ma swój początek. Kanał został skrócony ze względu na wybudowanie Wisłostrady w latach 1971–1975 i kończy się skwerem przy ul. Czerniakowskiej. Jest to jedna z głównych ulic Warszawy, biegnąca od traktu Ujazdowskiego do brodu na Wiśle i wsi Czerniaków.

Zamek Ujazdowski stoi na miejscu XI-wiecznej osady Jazdów, gdzie w XVI wieku osiedliła się królowa Bona Sforza. Stał się wtedy siedzibą królów Polski. Wielokrotnie przebu-

dowany, stanowił koszarę, szpital wojskowy. Obecnie mieści się w nim Centrum Sztuki Współczesnej.

Zamek wraz z Kanałem Piaseczyńskim stanowią element założenia urbanistycznego zwanego Osią Stanisławowską. Oś oparta na schemacie latawca, z promienistym układem dróg i placów powstała z inicjatywy Stanisława Augusta Poniatowskiego wzorem francuskich układów przestrzennych.

Pierwszym z promienistego systemu był Plac na Rozdrożu, który powstał w 1768 roku. W wieku XIX plac, znajdujący się poza ścisłą zabudową miejską, był miejscem zabaw i wystaw. Budowa w latach 1971–1974 Trasy Łazienkowskiej spowodowała zniekształcenie placu i zatarcie osi.

Kolejnym gwiazdzistym placem Osi Stanisławowskiej jest Plac Zbawiciela, zaprojektowany przez Jana Szucha, intendenta ogrodów Stanisława Augusta Poniatowskiego. Plac zabudowany był kamienicami i przebiegała tędy linia tramwaju konnego. W latach 50. XX wieku przez socrealistyczną zabudowę

Ryc. 2. Koncepcja zagospodarowania skweru
(oprac.: P. Gołębiewska, K. Skóra)

Fig. 2. The square development concept
(prepared by: P. Gołębiewska, K. Skóra)

urban planning. The city is our living environment, a living organism, an expression of our values.

The process of designing a city or district must be based on how it is perceived, and important attributes are the historical context and the current physiognomy of the site.

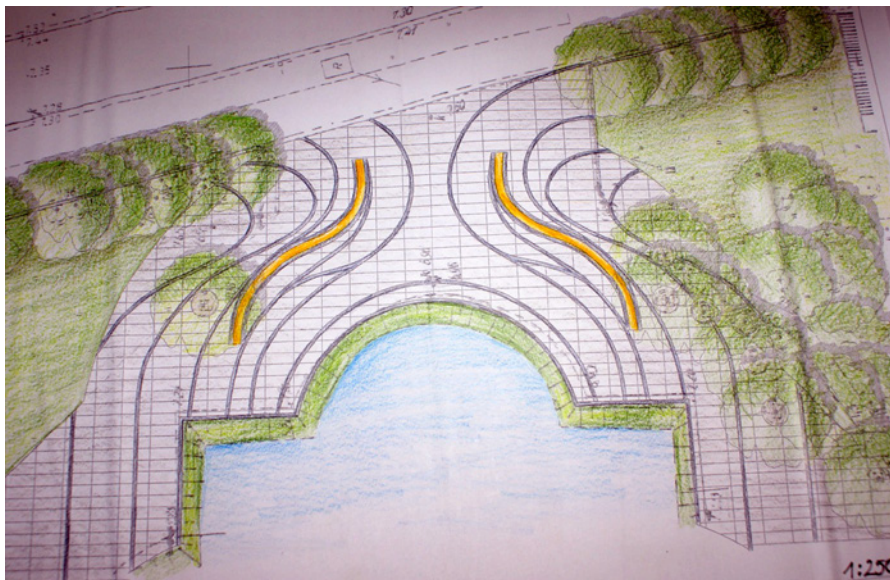
The history of the studied site

The Piaseczyński channel is an artificial body of water built between 1717 and 1726 at the commission of Augustus II the Strong. At the time, it was the second largest artificial water body in Europe, located along the Ujazdowski Castle entrance axis where it begins. In 1971–1975, due to the construction of the Wisłostrada road, the channel was shortened. It ends with the square located at ul. Czerniakowska, one of the main streets of Warsaw, running from the Ujazdowski route to the ford at the Vistula river and the village of Czerniaków.

The Ujazdowski Castle is located at the former site of the 9th century settlement Jazdów, which in the 16th century it became a residence of Queen Bona Sforza. From that moment onwards, it enjoyed the status of the royal seat of Poland. Rebuilt numerous times, it housed army barracks and a hospital. Currently, it is home to the Centre of Contemporary Art.

Ryc. 3. Budynek Ambasady Holandii
(fot. I. Myszka-Stapór)

Fig. 3. The building of the Embassy of the Netherlands (photo by I. Myszka-Stapór)

The castle together with the Piaseczyński channel are part of the urban planning scheme called the Stanisławowska axis. The axis, based on a kite-shaped design, with its radial arrangement of roads and squares, was developed at the initiative of Stanisław August Poniatowski and modelled after French systems of spatial planning.

The first square included in the radial arrangement was “Plac na Rozdrożu”, built in 1768. In the 19th century, the square, located outside the dense urban development, hosted various entertainment events and exhibitions. The construction of the Łazienkowska road, between 1971 and 1974, resulted in the deformation of the square and the blurring of the axis.

Another star-shaped square of the Stanisławowska axis is “Plac Zbawiciela”, designed by Jan Szuch, superintendent of the royal gardens

of Stanisław August Poniatowski. Plac Zbawiciela was formerly laid out with tenement houses and a horse tram line. In the 1950s the star-like character of the square was transformed by social realist architecture.

The next square of the axis was “Plac Politechniki”, which to a large extent retained its star-like shape. In the post-war period, the introduction of new buildings which were incoherent with the square’s existing development, detracted from its layout and spatial arrangement.

“Plac Konstytucji”, as it looks today, was constructed following World War II, and together with the Palace of Culture and Science constituted the flagship Warsaw architectural investment of the social realist period (1949–1956). The system of squares of the Stanisławowska axis includes many popular streets and residential estates.

Ryc. 4. Po prawej stronie widoczne zadaszenie stadionu (fot. I. Myszka-Stąpór)

Fig. 4. The roof of the stadium is visible to the right (photo by I. Myszka-Stąpór)

zmieniono gwiazdzisty charakter placu.

Następnym placem osi był Plac Politechniki, który w dużej mierze zachował gwiazdzisty charakter. W okresie powojennym budowa nowych budynków niezwiązanych z założeniem placu naruszyła jego założenie i układ.

Plac Konstytucji w obecnej formie powstał w pierwszych latach powojennych, był wraz z Pałacem Kultury i Nauki sztandarową inwestycją Warszawy okresu realizmu socjalistycznego 1949–1956. W obrębie systemu placów Osi Stanisławowskiej znajduje się wiele popularnych ulic i osiedli.

Aleja Róż do dziś zachowała wiele z dawnego uroku ulicy wytwornej, zamieszkałej przez arystokrację i burżuazję. Z alei Róż dochodzimy do Dolinki Szwajcarskiej, która aż do 1939 roku stanowiła miejsce rozrywki i spotkań warszawskiej arystokracji. Dalej znajduje się ul. Chopina, z licznymi siedzibami ambasad; po czym dochodzimy do ulicy Wiejskiej. Ulica zyskała popularność i prestiż w końcu lat 20. XX wieku, gdy na skarpie wiślanej powstał kompleks budynków sejmowo-senackich. Z ogrodów sejmowych, kierując się w stronę osi, mija się osiedle Jazdów, kolonię około 30 parterowych drewnianych domków jednorodzinnych powstałą w 1945 roku w miejscu dawnych dóbr królewskich. Tym-

czasowe osiedle, przewidziane dla budowniczych Warszawy na 5 lat, przetrwało do dziś i stanowi ciekawy element w śródmiejskiej zabudowie.

Tak poprowadzona trasa wycieczki nadała jej bogaty program zwiedzania. Długość trasy pozwoliła na przeprowadzenie wykładu i analizy percepcyjnej odwiedzanych miejsc.

Praktyka

Przeprowadzone zajęcia warsztatowe pozwolą ocenić jak studenci odczuwają przestrzeń i odnoszą się do historii miejsca, projektując je. Prace nad koncepcją zagospodarowania miejsca prowadzone były w trzynastu dwuosobowych zespołach. Na mapie zasadniczej terenu w skali 1:500 naniesiono analizy:

komunikacyjną, funkcjonalną, kompozycyjną (ryc. 1).

Na podstawie przeprowadzonych analiz i charakterystyki historycznej opracowano wytyczne projektowe. Na mapie w skali 1:250 powstawały koncepcje zagospodarowania skweru u zwieńczenia Kanalu Piaseczyńskiego (ryc. 2).

Analizy i wytyczne projektowe

Analiza komunikacyjna pozwoliła wyodrębnić:

- drogi główne; skwer leży przy ulicy Czerniakowskiej wskazywanej w analizach jako droga główna,
- drogi dojazdowe,
- ciągi pieszo-jezdne,
- ciągi piesze z możliwością jazdy rowerem,
- drogi rowerowe,
- miejsca parkingowe.

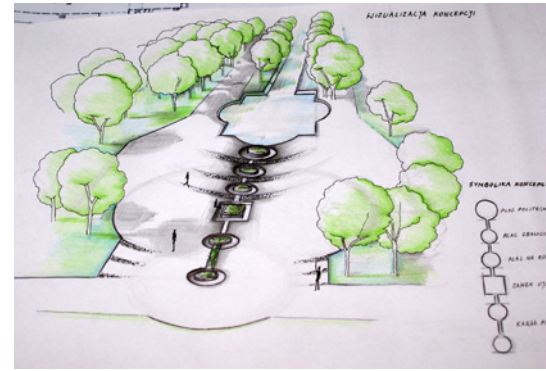

Ryc. 5. Skwer (fot. I. Myszka-Stąpór)

Fig. 5. Square (photo by I. Myszka-Stąpór)

Ryc. 6. Podkreślenie osi
(oprac.: K. Kotowska, P. Konieczny)

Fig. 6. The highlighting of the axis
(prepared by: K. Kotowska, P. Konieczny)

Rose avenue (Aleja Róż) has retained much of its former charm as an elegant street, home to the aristocracy and bourgeoisie. It leads to the so-called Swiss valley (Dolinka Szwajcarska), which until 1939 was an entertainment and meeting place for Warsaw aristocracy. From there, one gets to Chopina st., lined with numerous embassy buildings; and, finally, to Wiejska st., which gained popularity and prestige at the end of the 1920s when the Vistula river escarpment became home to the complex of sejm-senate buildings. When moving from the sejm gardens towards the axis, one passes the Jazdów estate, a colony of ca. 30 wooden one-storey houses built in 1945 on the former location of the royal estates. This temporary housing which was to serve as accommodation for the builders of the city of Warsaw for the five-year period of their contract has survived until today and constitutes an interesting element of the downtown architecture.

So, the planned route provided a rich sightseeing programme. The walking tour was long enough to allow for additional activities: a lecture and perception analysis of the toured sites.

Practice

The conducted workshop classes will make it possible for teachers to evaluate students' perception of space and their attitude towards the history of the site in the course of

the design process. Work on the site development concept was conducted in 13 two-person teams. The results of three analyses (transportational, functional, compositional) were recorded on a basic map of the area on a scale of 1:500 (Fig. 1).

Project guidelines were developed on the basis of the analyses and historical characteristics of the site. The concepts for development of the square located at the close of the Piaseczyński channel were recorded on a map on a scale of 1:250 (Fig. 2).

Analyses and project guidelines

Based on the transportational analysis it was possible to isolate the following elements:

- main roads (the square is located at Czerniakowska st., which is described as the main road),
- access roads,
- shared zones,
- pathway zones available for cyclists,

- cycle ways,
- parking areas.

Two teams also mentioned the bus stop in the functional analysis.

Functional analysis dealt with various functions of small public spaces.

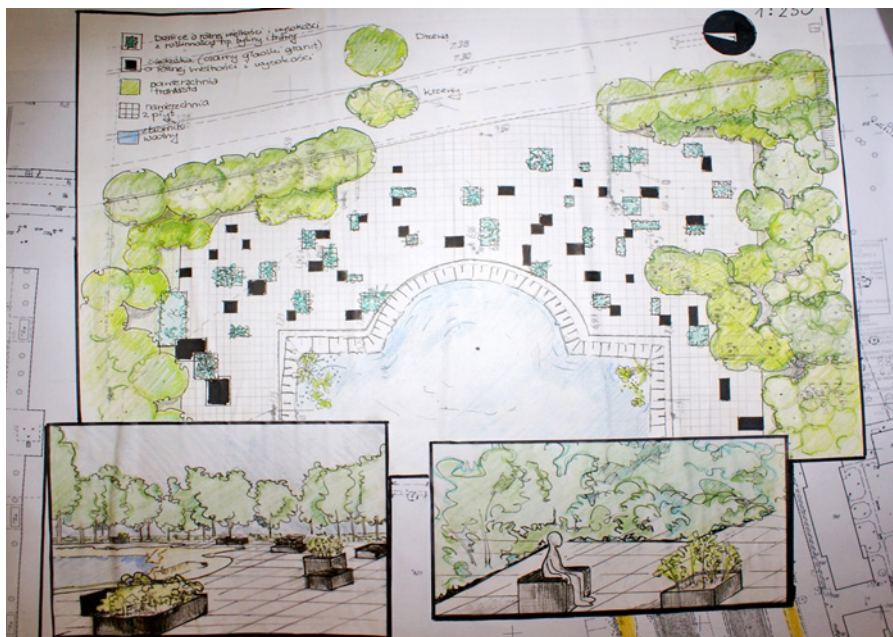
- Public function. Provided by the embassy buildings located near the Piaseczyński channel (Fig. 3).
- Residential function. This is an apartment block estate.
- Residential-service function. The estate includes blocks whose lowest storeys house service establishments – i.e., a medical clinic.
- Strips of vegetation, located along the channel, partially obscure the view towards the castle.
- Avenues. What is also noticeable are regular tree plantations on the avenues along pedestrian pathways.

Very few teams mentioned the stadium of the Warsaw Legia football team and highlighted the sports function of the site's close proximity to the channel (Fig. 4).

Ryc. 7. Wprowadzenie do wnętrza szczegółu zachęcającego do zatrzymania się
(oprac.: M. Dźwigala, M. Konstanty)

Fig. 7. Enriching the interior with details encouraging visitors to stop there
(prepared by: M. Dźwigala, M. Konstanty)

Ryc. 8. Wprowadzenie do wnętrza szczegółu zachęcającego do zatrzymania się (oprac.: E. Jakoniuk, A. Prus, K. Zbrzeźniak)

Fig. 8. Enriching the interior with details encouraging visitors to stop there (prepared by: E. Jakoniuk, A. Prus, K. Zbrzeźniak)

Dwa zespoły w analizie komunikacyjnej wskazały również przystanek autobusowy.

Analiza funkcjonalna wykazała obecność różnych funkcji w niewielkiej przestrzeni publicznej:

- Funkcja publiczna. Spełniają ją budynki ambasad w sąsiedztwie Kanału Piaseczyńskiego (ryc. 3).
- Funkcja mieszkaniowa. Jest to osiedle bloków mieszkalnych.
- Funkcja mieszkaniowo-usługowa. W osiedlu znajdują się bloki, w których najniższą kondygnację zajmują lokale usługowe – poradnia medyczna.
- Zadrzewienia. Wzdłuż kanału znajdują się zadrzewienia częściowo przesłaniające widok na zamek.
- Aleje. Obserwuje się również regularne, rytmiczne nasadzenia drzew alejowych wzdłuż ciągów pieszych.

Nieliczne zespoły wskazywały tereny warszawskiej Legii, akcentując sportową funkcję stadionu sąsiadującego z kanałem (ryc. 4).

Analiza kompozycyjna:

- Oś główna. Kanał jest częścią Osi Stanisławowskiej. Każdy zespół podkreślał osiowy charakter przestrzeni.
- Prowadzenia. Wzdłuż kanału wskazywano elementy prowadzące wzrok od skweru w kierunku zamku.
- Zatrzymania. Elementy zatrzymujące wzrok to przede wszystkim zamek oraz ściany zieleni. Jeden z zespołów wskazał też basen zamykający kanał jako element zatrzymujący wzrok oglądających teren od strony zamku.
- Wnętrza. Wskazywano wnętrza krajobrazowe, których ściany budowane były przez wysoką zieleń. Jeden z zespołów wskazał na istnienie ścian: konkretnych, obiektywnych i subiektywnych.
- Otwarcia krajobrazowe. Szeroki widok na krajobraz, tzn. widok rozpościerający się w stronę Wisły.
- Otwarcia szczelinowe. To widok wąski, daleki.

- Punkty charakterystyczne. W tym miejscu zwracano uwagę na grupy drzew rosnące w skupieniu na skwerze oraz zamek jako charakterystyczny punkt kulturowy.

W tej analizie każdorazowo podkreślano osiowość założenia. Prawidłowo wskazywano ważne elementy kompozycyjne. Wytyczne projektowe, jakie najczęściej wskazywano, to:

1. Zachowanie osiowości układu.
2. Zaakcentowanie wejścia na skwer.
3. Zwrócenie uwagi na daleki widok.
4. Wprowadzenie szczególnych elementów do wnętrza, aby je uatrakcyjnić.
5. Podkreślenie ciekawego kształtu basenu zamykającego kanał.
6. Wprowadzenie elementów odwołujących się do historii miejsca.

Projekt i prezentacja zmian miejsca

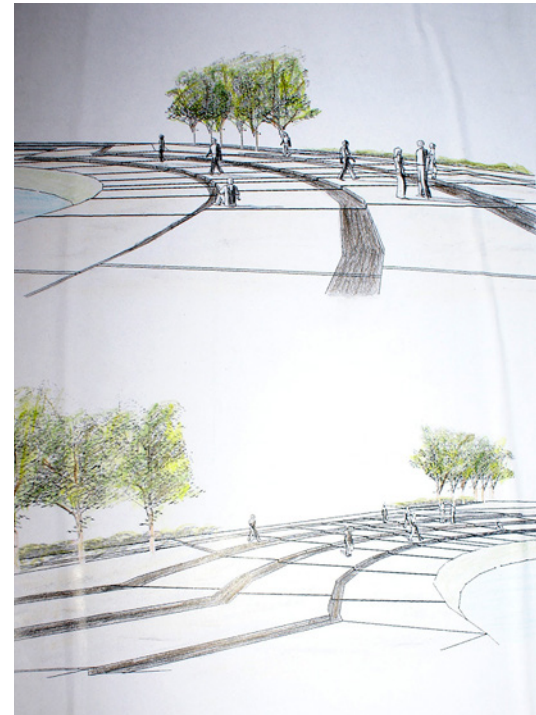
Podczas zajęć warsztatowych komponowano mało ciekawą aktualnie przestrzeń skweru (ryc. 5).

Zespoły projektowe komponujące przestrzeń dokonywały analiz w rzeczywistym krajobrazie podczas wycieczki, na której wysłuchano wykładu o historii założenia oraz miejsc sąsiadujących, powiązanych. Szczególną uwagę przywiązywano do osiowości założenia (ryc. 6).

Utworzono miejsce służące rekreacji, w którym można usiąść, odpocząć, ciesząc się dalekim wi-

Ryc. 9. Łagodne obniżenie terenu
(oprac.: I. Sosińska, B. Siarkiewicz)

Fig. 9. Gentle land lowering
(prepared by I. Sosińska, B. Siarkiewicz)

- Compositional analysis
- The main axis. The channel is part of the Stanisławowska axis. Each team highlighted the axis-like character of the space.
 - "Leaders". The teams mentioned features which lead an observer's gaze from the square towards the castle along the channel.
 - "Stoppers". Features which were described by the teams as stopping an observer's gaze were mostly the castle and the walls of greenery. One of the teams mentioned also another gaze-stopping feature which was visible when viewing the site from the castle: the channel-closing pool.
 - Interiors. The teams identified landscape interiors with walls built of tall greenery. One of the teams pointed to the following types of walls: concrete, objective and subjective.
 - Landscape openings. A wide view of the surrounding landscape, namely, towards the direction of the Vistula river.
 - "Crevice" openings. This is a narrow view into the distance.
 - Characteristic points. What was emphasized here were dense groupings of trees in the square and the castle, perceived as a characteristic cultural point.

Each time, the analysis highlighted the axis-like character of the project. Various compositional elements were correctly identified.

The most frequently mentioned project guidelines were as follows:

1. Preservation of the axis-like character of the arrangement.
2. Accentuation of the entrance to the square.
3. Drawing attention to the view in the distance.
4. Introduction of unique features in the interior in order to boost its attractiveness.
5. Accentuation of the interesting shape of the pool located at the closure of the channel.
6. Introduction of elements relating to the site's history.

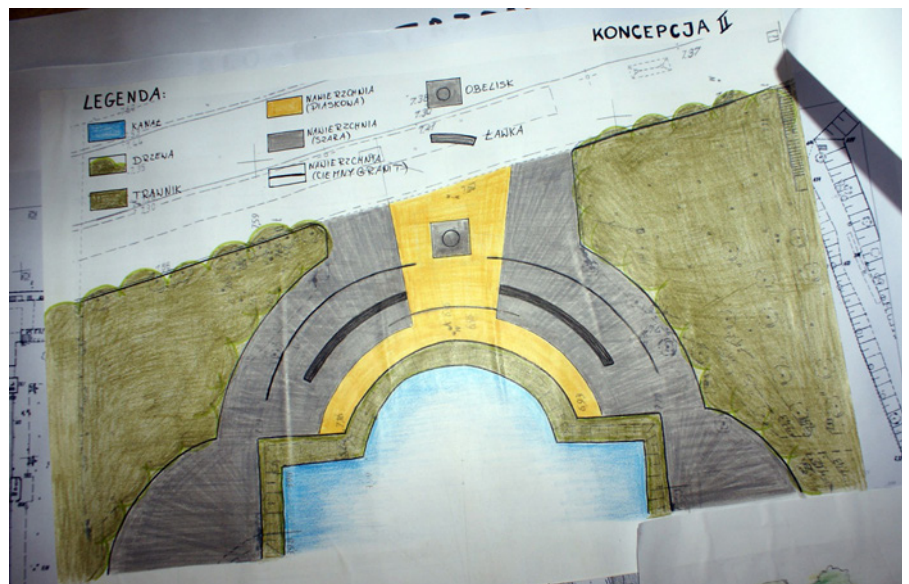
The project and the presentation of changes introduced to the site

The existing, unattractive space of the square was rearranged during the workshops (Fig. 5).

The project teams dealing with the arrangement of space conducted analyses of the existing landscape during the excursion where a lecture was held on the history of the places surrounding and connected with the site.

Special attention was devoted to the axis-like structure of the site (Fig. 6).

A recreational site was designed, whose function is to allow visitors to sit down and relax while enjoying the view in the distance. In

Ryc. 10. Izolacja od ulicy poprzez zagęszczenie zadrzewień
(oprac.: M. Długowska, M. Gąsiorowska, D. Herzog-Sacharuk)

Fig 10. Isolating the site from the street by introducing denser strips of vegetation
(prepared by: M. Długowska, M. Gąsiorowska, D. Herzog-Sacharuk)

Ryc. 11. Pomnik
(oprac.: A. Pietranik, M. Sitarska)

Fig. 11. Monument
(prepared by: A. Pietranik, M. Sitarska)

dokiem. W celu zachęcenia przechodniów do korzystania ze skweru ustawiano ławki, projektowano rabaty, wykonano rysunek w nawierzchni – uczyniono wszystko, aby uczynić go bardziej atrakcyjnym (ryc. 7, 8.).

W dwóch koncepcjach zwrócono uwagę na odizolowanie wnętrza od ulicy Czerniakowskiej poprzez:

- obniżenie terenu (ryc. 9),
- zagęszczenie nasadzeń (ryc. 10).

W trzech projektach wprowadzone są elementy podkreślające historyczny charakter miejsca:

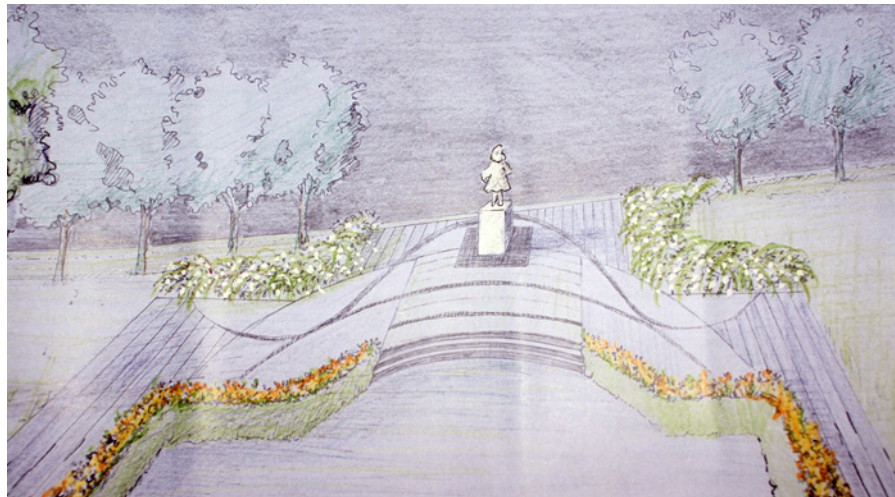
- Pomnik króla Stanisława Augusta Poniatowskiego (ryc. 11);
- Mapa przedstawiająca Oś Stanisławowską (ryc. 12);
- Obelisk (ryc. 13).

Zwracano też uwagę na daleki widok, kierując uwagę w stronę zamku przez ustawienie siedzisk. W jednej koncepcji zaproponowano platformę widokową z lornetami.

Powtarzającym się motywem było podkreślenie kształtu basenu. Akcentowano znaczenie miejsca zamykającego Oś Stanisławowską (ryc. 15).

Wnioski

Analiza percepcyjna terenu pozwala określić charakter miejsca. Prowadzona w realnym krajobrazie rozwija sztukę patrzenia, inicjuje proces twórczy. Znajomość historii projektowanego miejsca daje w efekcie kompozycje odnoszące się do przeszłości, ale posługujące

się współczesnym językiem projektowym.

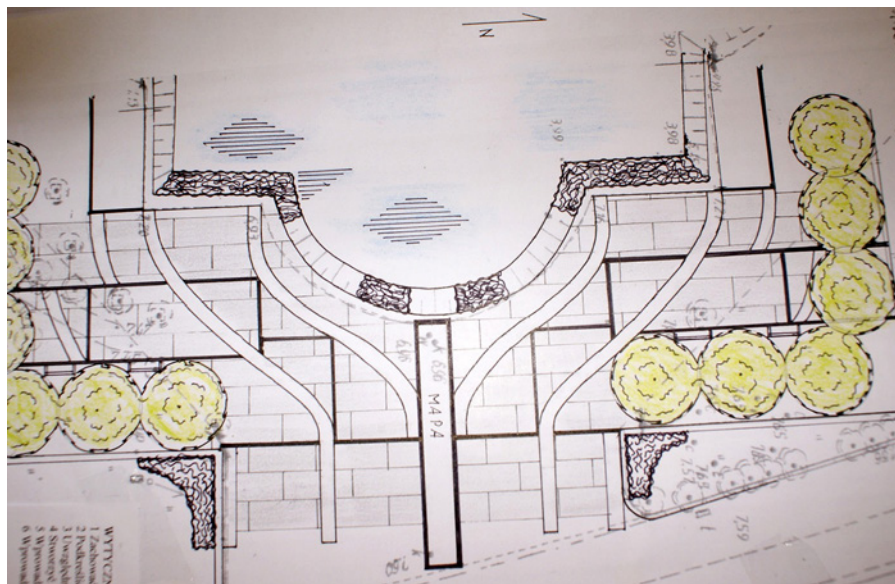
Wykonane prace analityczne i projektowe z zakresu percepcji przestrzeni miejskiej oraz funkcji, infrastruktury i charakterystyki historycznej miasta wskazują na nabycie przez studentów umiejętności kształtowania krajobrazu miasta, uwzględniającego wszystkie najistotniejsze dla projektanta jego cechy.

Kinga Rybak, Izabela Myszka-Stąpór

Katedra Sztuki Krajobrazu
Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie

Literatura – Literature

1. Krier L., 2001. Architektura. Wybór czy przeznaczenie. Arkady, Warszawa.
2. Lynch K., 1960. The Image of the City. The MIT Press, London.
3. Norberg Schulz Ch., 1999. Znaczenie w architekturze zachodu. Wyd. Murator, Warszawa.
4. Skalski J., 2007. Analiza percepcyjna krajobrazu jako działalność twórcza, inicjująca proces projektowania. Wydawnictwo SGGW, Warszawa.
5. Wejchert K., 1974. Elementy kompozycji urbanistycznej. Wydawnictwo Arkady, Warszawa.

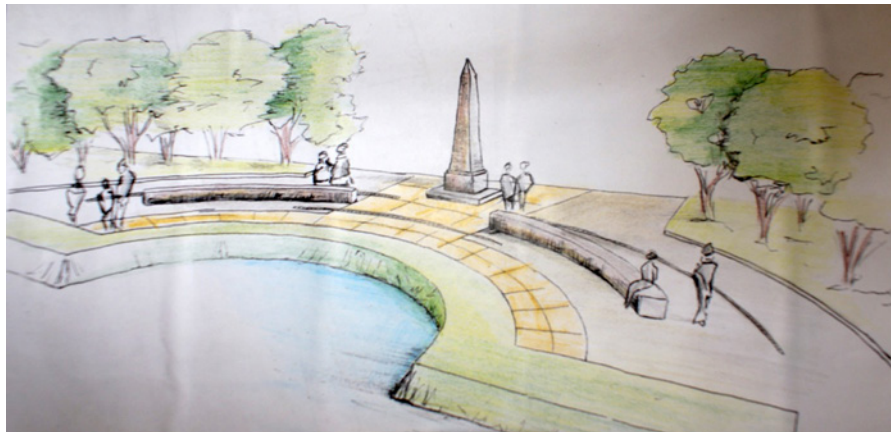

Ryc. 12. Mapa w podłodze (oprac.: A. Wieczorkiewicz, P. Pawłowski)

Fig. 12. Map in the floor (prepared by: A. Wieczorkiewicz, P. Pawłowski)

Ryc. 13. Obelisk jako element nawiązujący do historii (oprac.: M. Długowska, M. Gąsiorowska, D. Herzog-Sacharuk)

Fig. 13. The obelisk as a feature referring to the site's history (prepared by: M. Długowska, M. Gąsiorowska, D. Herzog-Sacharuk)

order to encourage passers-by to use the square, flower pots were introduced in the area together with a picture on the walking surface – all this to make it more attractive (Fig. 7, 8).

Two concepts focussed on the interior's isolation from Czerniakowska st. by means of:

- Land surface lowering (Fig. 9).
- Introducing denser plantations (Fig. 10).

Three projects introduced features highlighting the site's historical character:

- Monument of King Stanisław August Poniatowski (Fig. 11);
- Map depicting the Stanisławowska axis (Fig. 12);
- Obelisk (Fig. 13).

Attention was also devoted to the view in the distance, which, due to the special arrangement of seats, draws the viewer's attention to the castle. One of the designs proposed a viewing platform with telescopes.

The emphasis on the shape of the pool was a recurring motif of the concepts. The meaning of the closing point of the Stanisławowska axis was strongly accentuated (Fig. 15).

Conclusions

The perceptual analysis of the site enables its character to be interpreted. Conducted in a real landscape, it develops the designer's observational skills and initiates the process of creation. Knowledge of the designed site's history yields concepts

Ryc. 14. Widok na Zamek Ujazdowski (fot. I. Myszka-Stapór)

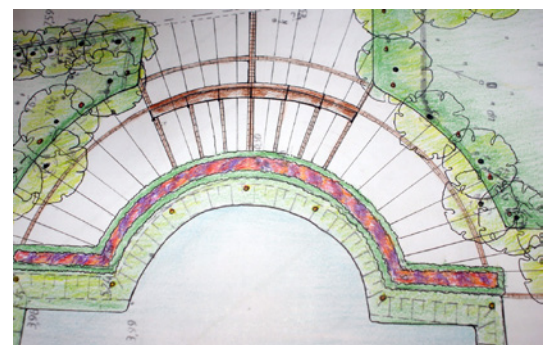
Fig. 14. View towards the Ujazdowski Castle (photo by I. Myszka-Stapór)

which refer to the past but at the same time use modern design language.

The completion of analytical and design work in the perception of the urban space, as well as function, infrastructure and historical characteristics of the city prove that the students have acquired skills in urban landscape development, including all the aspects which are crucial for a designer.

Kinga Rybak, Izabela Myszka-Stapór

Department of Landscape Art
Faculty of Horticulture and Landscape
Architecture
Warsaw University of Life Sciences

Ryc. 15. Rabata podkreślająca kształt basenu (oprac.: A. Adamowska, J. Ślęczkowska)

Fig. 15. Flower bed emphasizing the shape of the pool (prepared by A. Adamowska, J. Ślęczkowska)